

Actualisatie quickscan flora & fauna-activiteit Uitbreiding bedrijfsloods Duinweg 13 te Castricum

9 februari 2024, Hippolytushoef

Opdrachtgever:

AMB Advies
Korte Bosweg 55
1756 CA 't Zand
Tel: 06-29148106
e-mail: info@ambadvies.nl

Opdrachtnemer:

Bureau Aandacht Natuur
Slingerweg 85
1777AG Hippolytushoef
Tel: 06-24818383
e-mail: info@aandachtnatuur.nl
www.aandachtnatuur.nl

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	blz. 2
1.1 Aanleiding en doel.....	blz. 2
1.2 Aanvullingsspoor Natuur Omgevingswet.....	blz. 3
2. Huidige situatie en methode.....	blz. 7
2.1 Locatiebeschrijving.....	blz. 7
2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen.....	blz. 7
2.3 Houtoptanden.....	blz. 8
2.4 Methode.....	blz. 8
3. Resultaten soortbescherming	blz. 9
3.1 Flora.....	blz. 9
3.2 Vogels.....	blz. 9
3.3 Zoogdieren.....	blz. 10
3.4 Overige beschermde soorten.....	blz. 12
4. Resultaten gebiedsbescherming.....	blz. 13
4.1 Natura 2000 gebieden.....	blz. 13
4.2 Bijzonder Provinciaal Landschap.....	blz. 13
4.4 Overige aspecten gebiedsbescherming.....	blz. 14
5. Conclusies en advies.....	blz. 16
5.1 Soortbescherming.....	blz. 16
5.2 Gebiedsbescherming.....	blz. 18
5.3 Houtopstanden.....	blz. 19
Literatuurlijst.....	blz. 20

Bijlage 1: Natuurbescherming in de Omgevingswet

1. Inleiding

In opdracht van AMB advies heeft een actualisatie van de quickscan flora en fauna plaatsgevonden met betrekking tot de bouw van een nieuwe loods en de uitbreiding van de schuurkas bij het bloembollenbedrijf Mooij Tulips aan de Duinweg 13 te Castricum. In 2016 is in het kader van de toenmalige Natuurbeschermingswet een Voortoets gemaakt ten behoeve van de bedrijfsverplaatsing. Op basis van een literatuurstudie is tevens aangegeven welke beschermde soorten er (mogelijk) voor kunnen komen. Inmiddels is de natuurtoets verouderd en dient er voor de bouw van de nieuwe loods een aanvullende quickscan flora en fauna plaats te vinden in het kader van de Omgevingswet. In deze rapportage wordt uitsluitend ingegaan op de (mogelijke) effecten van in het wild voorkomende beschermde dier- en plantensoorten en bepaald of het hierbij gaat of er sprake is van een zogeheten Flora- en fauna-activiteit zoals bedoeld in de Omgevingswet.

Figuur 1. Ligging van de projectlocatie aan de Duinweg 13 te Castricum met de beoogde nieuwbouw (rood kader) en verruiging van de inrit (geel kader) bij het bloembollenbedrijf Mooij Tulips.

De bevindingen van dit onderzoek aangevuld met literatuurgegevens worden hieronder verder besproken.

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Duinweg 13 te Castricum bestaat het voornemen om de aanwezige schuurkas naar het noorden toe uit te breiden en een nieuwe bedrijfshal te plaatsen aan de oostzijde van het bestaande bedrijf. Ten behoeve van deze bedrijfsuitbreiding zal een deel van de aanwezige windsingel verdwijnen en zal een vernieuwde oprit worden gerealiseerd vanaf de Limmerweg. Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling heeft op 22 augustus 2023 een verkennend veldonderzoek ten behoeve van de quickscan flora en fauna in het kader van de Omgevingswet plaatsgevonden.

Het onderzoek is uitgevoerd door dhr. M. Volkers van Bureau Aandacht Natuur. Doel van het onderzoek is om vast te stellen of de beoogde locatie een functie heeft voor beschermde dier- en plantensoorten.

1.2 Aanvullingsspoor Natuur Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en omvat alle regels met betrekking tot activiteiten in de fysieke leefomgeving. De (voormalige) Wet Natuurbescherming (2017 t/m 2023) is hierbij onderdeel geworden van de Omgevingswet. Het aanvullingsspoor natuur richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten, natuurgebieden, natuurverbindingen en houtopstanden.

Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten of gebieden in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de specifieke zorgplicht. Deze specifieke zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Hieronder volgt een beknopte toelichting van de verschillende onderdelen van de natuurbescherming in de Omgevingswet. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 1.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de onder andere de vogel- en habitatrichtlijnen zijn hiermee opgenomen in de zogeheten Natura 2000-gebieden. Andere te beschermen gebieden zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding of bijzondere natuurgebieden en/of bijzondere (provinciale) landschappen.

Een project of activiteit die plaatsvindt in een Natura 2000 gebied en geen verband houdt met het beheer van het gebied, betreft een zogeheten Natura 2000-activiteit. Dergelijke plannen dienen dan ook vooraf te worden getoetst aan de hiertoe aangewezen instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000 gebied middels een Voortoets, Passende Beoordeling of een ADC-toets. Een onderdeel hiervan is tevens de beoordeling van externe effecten zoals de stikstof-emissie van projecten ten opzichte van eventueel aanwezige stikstofgevoelige habitats (*Programma stikstofreductie en natuurverbetering*). Met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aeries Calculator (artikel 4.15).

Als nadelige gevolgen niet voorkomen kunnen worden, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen. Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de activiteiten van deze maatregelen worden gemonitord.

Voor de NNN, natuurverbindingen of andere beschermde gebieden gelden andere toetsingscriteria. Hierbij gaat het om een toetsing van de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' kenmerken en waarden van een gebied of natuurverbinding. De regelgeving met betrekking tot deze gebieden is vastgelegd in de Omgevingsverordening van de betreffende provincie.

Soortenbescherming

Een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren en planten, betreft een zogeheten flora en fauna-activiteit, en vallen hiermee onder de soortenbescherming. De soortenbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Voor een flora en fauna-activiteit, waarbij bekend is of het vermoeden bestaat dat er beschermde dieren- en plantensoorten voorkomen, staat de "specifieke zorgplicht". Dit houdt in dat iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, nadelige gevolgen zoveel mogelijk moet voorkomen, beperken of ongedaan maken. Naast de

binnen de wet aangewezen beschermde soorten, heeft dit ook betrekking tot de algemeen voorkomende beschermde soorten waar een vrijstelling van de vergunningsplicht voor geldt.

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. De mate van negatieve effecten is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Voor de soortbescherming zijn per beschermingsregime dan ook een aantal verbodsbepalingen van kracht.

➤ Vogelrichtlijnsoorten

Op alle in het wild voorkomende vogels is dit beschermingsregime van toepassing. Hiermee zijn schadelijke handelingen aan in het wild levende vogels niet toegestaan en betreffen: het opzettelijk storen, doden of vangen van vogels, het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels, het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels of het opzettelijk wegnemen van nesten.

Vogelsoorten zijn voornamelijk tijdens de broedperiode beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels of nesten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen vergunning of vrijstelling worden verkregen. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder vergunning, worden verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Daarnaast zijn de voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Negatieve effecten dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een vergunning noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Een vergunning kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt.

➤ Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Op deze soorten is het beschermingsregime van toepassing. Schadelijke handelingen ten aanzien van habitatrichtlijnsoort betreffen: het in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren, het beschadigen, vernielen of rapen van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren en het opzettelijk verontrusten van bedoelde diersoorten.

Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten bestaan schadelijk handelingen uit het in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen.

Voor het verstoren van deze soorten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen vergunning of vrijstelling worden verkregen. Negatieve effecten en daarmee een vergunningsaanvraag dienen te worden voorkomen

door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een vergunning noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Een vergunning kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van Europees beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

➤ “Andere” nationaal beschermde soorten

Dit betreffen de overige soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. In bijlage IX van artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving staat een limitatieve lijst van soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Schadelijke handelingen t.a.v. deze soorten betreffen: het opzettelijk doden of vangen van dieren, het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren en het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van vaatplanten.

Het beschermingsregime voor deze 'nationaal' beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Zo zijn de hierboven genoemde verboden niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens is het mogelijk om voor deze soorten een vergunning of vrijstelling te verkrijgen in het kader van een ruimtelijke inrichting dan wel bestendig beheer en onderhoud. Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime ‘andere’ beschermde soorten.

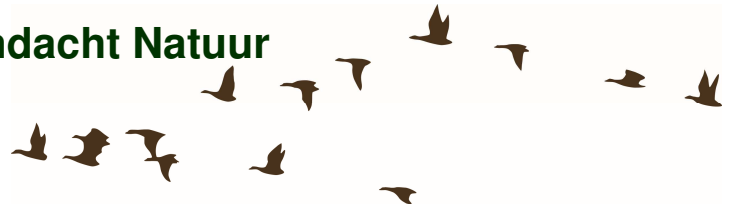
Bescherming houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom¹ in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit vooraf te worden gemeld/aangevraagd. De initiatiefnemer is hierbij verplicht om hetzelfde areaal te herplanten.

Vrijstelling of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Omgevingswet

¹ De begrenzing van de bebouwde kom zoals vastgesteld door het college als “bebouwde kom Boswet”

ligt, met uitzondering van projecten van nationaal belang, veelal bij Gedeputeerde Staten. Bij enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (art. 4.6 Omgevingsbesluit) is de provincie het bevoegd gezag.

Bij het indienen van een meervoudige aanvraag voor een omgevingsvergunning voor meerdere activiteiten, waaronder een Natura 2000-activiteit, ligt de bevoegdheidsverdeling anders en is de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag. De gemeente is echter verplicht om een verzoek tot advies en instemming te vragen aan Gedeputeerde Staten of het ministerie van Natuur & Stikstof (art. 4.25, resp. art. 4.12 en 4.13 Omgevingsbesluit). GS of de Minister voor Natuur & Stikstof wordt dan het adviesorgaan. Deze moet binnen 4 weken besluiten op het verzoek (art. 16.18 Omgevingswet). Het adviesorgaan dat instemming heeft verleend, heeft een mede-handhavingsbevoegdheid voor het deel waar zij mee is ingestemd (art. 13.3 Omgevingsbesluit). Het adviesorgaan dat de instemming heeft verleend, kan daarnaast het bevoegd gezag verplichten de omgevingsvergunning te wijzigen of in te trekken (art. 5.41 Omgevingswet).

Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is. Het is ook mogelijk om een aparte vergunning of vrijstelling voor een flora en fauna-activiteit en/of Natura 2000-activiteit in het kader van de Omgevingswet aan te vragen bij de desbetreffende provincie (bevoegd gezag).

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Voor het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit gelden de indieningsvereisten uit artikel 7.197h van de Omgevingsregeling. Hierbij dienen de voortoets en/of passende beoordeling (eventueel inclusief de ADC-toets) te worden bijgevoegd.

Art. 16.64 van de Omgevingswet bepaald dat de algemene beslistermijn voor een omgevingsvergunningaanvraag 8 weken bedraagt (enkelvoudige aanvraag), of 12 weken (meervoudige aanvraag). De eenmalige verlengingstermijn is (ten hoogste) 6 weken. Echter, met betrekking tot de vergunningsaanvraag voor Natura 2000-activiteiten is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV-procedure) van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4) van toepassing (art. 10.24, lid 1, onder j van het Omgevingsbesluit). Dan geldt een beslistermijn van 26 weken.

2. Huidige situatie en methode

2.1 Gebieds- en planbeschrijving

Het projectgebied aan de Duinweg 13 te Bakkum is gelegen ten noorden van Castricum en bestaat uit een bloemkwekerij en omliggende landbouwpercelen. Op de locatie zijn de bedrijfswoning en de bedrijfsgebouwen aan de weg gelegen, aan de zuidzijde van het perceel. Het bedrijf wordt ontsloten door een uitrit op de Duinweg en een uitrit op de Limmerweg. In de huidige situatie bestaan de bedrijfsgebouwen uit glasopstanden en schuurkassen.

Het planvoornemen bestaat uit de bedrijfsuitbreiding van Mooij Tulips B.V. en vindt plaats aan de noord- een oostzijde van het bouwblok. Aan de oostzijde van de bestaande bebouwing wordt een bedrijfshal (fase 1) gebouwd en zal de huidige inrit worden verbreed. Aan de noordzijde is de uitbreiding van de schuurkassen (fase 2) gepland. Ten behoeve van de landschappelijke inpassen van de bedrijfsgebouwen zullen zoveel mogelijk de bestaande singels behouden blijven en wordt er aan de noord- en oostzijde van het bedrijf een nieuwe aanplant van bomen en struiken gerealiseerd.

Figuur 2. Huidige situatie van het erf bij de inrit vanaf de Limmer en uitbreidingslocatie achter de schuurkas.

Ten behoeve van de uitbreiding van fase 1, zal een deel van singel worden verwijderd, parallel aan de huidige inrit aan de Limmerweg. De singel bestaat uit een vrij jonge, gemengde loofhoutopstand met soorten als liguster, zwarte els, zomereik, hazelaar, taxus, Gelderse roos, hulst, éénsteilige meidoorn en kardinaalsmuts. Verder bestaat de bouwvlek uit een met stelconplaten verhard terreindeel en gazon. Ook langs de inrit en ten noorden van de schuurkassen is een gemaaide grasstrook aanwezig. De huidige erfgrans bestaat uit een smalle greppel, waarachter zich de agrarische percelen bevinden. Ten tijde van het veldbezoek bestond het perceel ten noorden het erf uit (gemaaid) grasland.

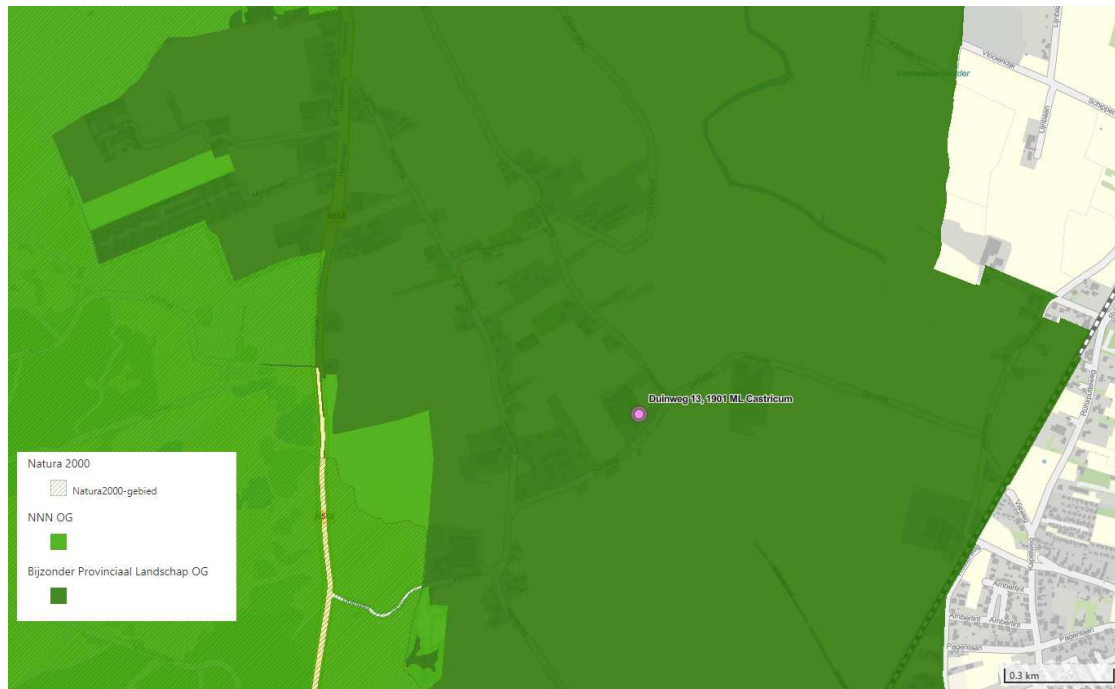
2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen

De planlocatie is niet gelegen in een Natura 2000 gebied of aangewezen als (onderdeel van) Natuurnetwerk Nederland (NNN) of een natuurverbinding. Echter is de projectlocatie

gelegen in het Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Kennemerland (OG 30), zie figuur 3.

De planlocatie ligt verder op circa 650 meter van het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied en betreft het Noordhollands Duinreservaat. Het plangebied bestaat uit een bloembollenbedrijf en omliggende agrarische percelen en bevat geen elementen die de specifieke waarden van Natura 2000 gebieden versterken en hebben dan ook geen functie voor in de Natura 2000 gebied aangewezen habitatsoorten, habitattypen of vogelrichtlijnsoorten.

Figuur 3. Ligging van het erf (roze stip) in het Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Kennemerland (donker groen) en ten opzichte van het Natura 2000 gebied Noordhollands Duinreservaat (licht groen en gearceerd).

2.3 Houtopstanden

Rond het erf zijn geen vergunningsplichtige houtopstanden aanwezig. Het te kappen deel van singel is onderdeel van een erfbeplanting, waarmee er geen sprake is van een (aantasting van) beschermde houtopstand zoals bedoeld in het aanvullingsspoor natuur van de Omgevingswet.

2.4 Methode

Op 22 augustus 2023 heeft overdag een veldbezoek plaatsgevonden aan de hierboven beschreven projectlocatie. Het onderzoek heeft zich met name gericht op het voorkomen of mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten binnen of in de directe omgeving van de projectlocatie.

Verder is op ook basis van literatuurgegevens beoordeeld of beschermde soorten (kunnen) voorkomen.

3. Resultaten soortbescherming

Tijdens het veldonderzoek zijn met uitzondering van een aantal vogelsoorten geen beschermde soorten aangetroffen. Hieronder worden per soortgroep de bevindingen van het onderzoek verder omschreven en aangegeven welke beschermde soorten eventueel te verwachten dan wel uit te sluiten zijn binnen de projectlocatie.

3.1 Flora

Binnen het projectgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De projectlocatie bestaat voornamelijk uit bebouwing, bestrating, gazon/grasland en een windsingel. De gevels van de loodsen waar de uitbreiding zal plaatsvinden bestaan uit sandwichpanelen. Hier zijn dan ook geen muurplanten aanwezig.

De loodsen zijn grotendeels omringd door bestrating (stelconplaten), gazon en grasland. Inheemse (on)kruiden tussen de bestrating en in het gras betreffen soorten als duizendblad, brede weegbree, gewone paardenbloem, gewone hoornbloem, gewoon biggenkruid, smalle weegbree, zachte ooievaarsbek, hopklaver, madelief, boerenwormkruid, heermoes, hondsdrif, Canadees fijnstraal, grote brandnetel en witte klaver. De singel bestaat uit een beplanting van verschillende loofhoutsoorten zoals liguster, zwarte els, zomereik, hazelaar, taxus, Gelderse roos, hulst, éénsteilige meidoorn en kardinaalsmuts. In de ondergroei zijn wilde planten soorten aanwezig als melganzevoet, fluitenkruid, braam, akkerdistel, vlier, basterdwederik en klein springzaad. Beschermde plantensoorten worden gezien de aanwezige terreintypen niet verwacht.

Aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2024*) zijn binnen het betreffende uurhok (5x5km) waarnemingen bekend van de beschermde plantensoorten glad biggenkruid, Kartuizer anjer, ruw parelzaad, stofzaad en scherpkruid. Van Kartuizer anjer en ruw parelzaad is aangegeven dat zij binnen het betreffende atlasblok “niet wild” voorkomen, wat betekend dat deze in een gecontroleerde omgeving zoals een heemtuin voorkomen. Gezien de aanwezige plantengroei en het beheer op de projectlocatie, wordt niet verwacht dat deze soorten hier voorkomen. Glad biggenkruid en stofzaad zijn beide soorten uit de duinen. Glad biggenkruid komt voor in schrale duingraslanden en open plekken in bermen. Stofzaad is een soort van droge tot vochtige (duin)grond in loofbos en komt hier voornamelijk voor in kruipwilg- en duindoornstruweel en oude landgoedbossen aan de binnenduintrand. Genoemde biotooptypen zijn niet aanwezig op de projectlocatie, waardoor stofzaad en glad biggenkruid kunnen worden uitgesloten van de planlocatie. Scherpkruid komt voor op zonnige tot licht beschaduwde, open standplaatsen op droge, voedselrijke en kalkhoudende, omgewerkte grond. De soort is zeer zeldzaam in de Hollandse duinen tussen Egmond en Hoek van Holland en groeit in het duingebied langs (extensieve) bollenvelden, duinpaden met houtsnippers en heggen. Het erf was ten tijde van het veldbezoek omringd door gazon en grasland, deels voorzien van ruigte kruiden en ontbreken geschikte terreintypen. Het voorkomen van beschermde flora op de projectlocatie kan op basis van de huidige terreintypen en het beheer/onderhoud van de projectlocatie worden uitgesloten.

3.2 Vogels

Met betrekking tot vogels zijn tijdens het veldonderzoek enkele algemene vogelsoorten zoals merel, boerenzwaluw, sperwer, tijtjaf en koolmees waargenomen in de omgeving de projectlocatie.

Vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats zijn niet aangetroffen. In de singel zijn geen bomen met een eventuele nestplaats van roofvogels zoals sperwer, havik, boomvalk of ransuil aanwezig. De loodsen en schuurkassen zijn verder niet toegankelijk voor soorten als kerkuil of steenuil. Sporen die wijzen op de aanwezigheid van vogels met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats (nesten, braakballen, uitwerpselen of prooiresten) zijn niet aangetroffen in de schuurkassen en loodsen op het erf. Tevens zijn de agrarische bedrijfsgebouwen eveneens niet geschikt als nestplaats voor jaarrond beschermde gebouw bewonende soorten zoals huismus of gierzwaluw. Ook de waarneming van boerenzwaluw (categorie 5) betrof overvliegende dieren en vertoonden geen nestindicerend gedrag bij de schuurkassen of de loodsen.

Figuur 4. Bedrijfsloodsen niet toegankelijke voor jaarrond beschermde vogelsoorten.

3.3 Zoogdieren

Op of rond de projectlocatie zijn geen zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Verwacht wordt dat de projectlocatie het leefgebied vormt voor enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdiersoort als huisspitsmuis, veldmuis, bosmuis en egel. Bij een flora en fauna-activiteit geldt voor deze soorten een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ordening of bestendig beheer. Uiteraard blijft (ook) voor deze soorten de specifieke zorgplicht, zoals opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving van de Omgevingswet, te allen tijde van toepassing.

Met betrekking tot de zwaardere beschermde soorten is bekend dat hermelijn, wezel, bunzing, boommarter en eekhoorn voorkomen in het betreffende atlasblok (5x5km). Voor deze soorten geldt de bovengenoemde vrijstelling niet. Daarbij is ook de zwaar beschermde soort steenmarter in Noord-Holland bezig aan een opmars. Het voorkomen van deze soort is echter nog niet bekend uit het betreffende atlasblok waarbinnen de

planlocatie is gelegen, maar waarnemingen van de soort zijn reeds bekend uit de omgeving van Alkmaar en de duinen ten westen van Castricum.

Met het veldonderzoek is er op en rond de uitbreidingslocaties gezocht naar mogelijke openingen en/of geschikte verblijfplaatsen van marterachtigen. Hopen of openingen laag bij de grond (t.b.v. wezel, hermelijn en bunzing) zijn niet rond de bedrijfsgebouwen of in de singel aangetroffen.. Ten behoeve van de plannen wordt een deel (circa 40 meter) van de aanwezige singel verwijderd voor de bouw van een nieuwe bedrijfsloods. De windsingel betreft nog een betrekkelijk jonge aanplant en wordt niet verwacht dat met de voorgenomen herinrichting leefgebied van kleine marterachtigen zal verdwijnen. Genoemde marterachtigen hebben een groot territorium van soms enkele (tientallen) hectares, waar dit deel van de singel (mogelijk) slechts een klein onderdeel van uitmaakt. Daarbij voorziet het plan in een uitbreiding van de windsingel aan de noord- en oostzijde van het erf, waarbij een dichte struikbeplanting wordt aangebracht ten noorden van de nieuwe schuurkas. Ten aanzien van het leefgebied van (kleine) marterachtigen zal er met de voorgenomen inrichting extra leefgebied worden gecreëerd in de vorm van een nieuwe erfbeplanting en blijft het overgrote deel van bestaande singel ten oosten van het erf intact. Mits de singel wordt verwijderd buiten de voortplantingsperiode van kleine marterachtigen (april t/m augustus), wordt niet verwacht dat met de herinrichting essentieel leefgebied of verblijfplaatsen van (kleine) marterachtigen worden verwijderd.

Ten aanzien van boom- of steenmarter zijn in de bedrijfsgebouwen geen openingen aangetroffen die (mogelijk) toegang kunnen bieden tot tussen- of kruipruimtes waar deze soorten een nest- of rustplaats kunnen hebben. Van sporen zoals nestmateriaal, prooiresten of uitwerpselen op de projectlocatie is geen sprake. Geschikte bomen of bosgebieden voor (nesten van) eekhoorn of mogelijke verblijfplaats van boommarter zijn niet aanwezig op en rond de planlocatie.

Figuur 5. Gevels van de schuurkas zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Verder kan worden verwacht dat er verschillende soorten vleermuizen voorkomen in de (directe) omgeving van de planlocatie. Gezien de situering van de projectlocatie en de aanwezige terreintypen, kan worden verwacht dat het projectgebied van beperkt belang is voor vleermuizen. De bedrijfsgebouwen vormen geen verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen. De gevels bestaan uit sandwichplaten en de daken bestaan uit glasplaten (schuurkassen) of eveneens sandwichplaten. Hierin ontbreken geschikte openingen die kunnen fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen, zie figuur 4 en 5.

Ook de windsingel bevat nog geen voldoende oude/grote bomen met geschikte holtes als verblijfplaats voor vleermuizen. Tevens maakt de erfbeplanting geen onderdeel uit van lijnvormige groenstructuren en ontbreken er bomenrijen of singels tussen het erf en andere

groenelementen, waarmee niet wordt verwacht dat het erf een belangrijk onderdeel uitmaakt van een vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen.

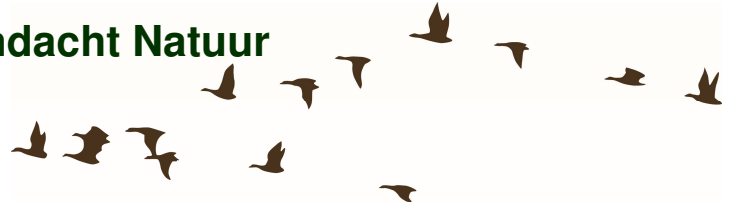
Figuur 6. Te verwijderen deel van de singel bestaande uit nog een jonge aanplant.

3.4 Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd zijn niet aangetroffen op de projectlocatie. Op het erf ontbreekt geschikt habitat ten aanzien van in de omgeving voorkomende beschermde soorten rugstreeppad, zandhagedis, bruine eikenpage, grote vos, kommavlinde, duinparelmoervlinde, sierlijke witsnuitlibel en gevlekte witsnuitlibel.

Met uitzondering van rugstreeppad komen genoemde soorten voornamelijk voor in specifieke duinmilieus, welke ontbreken op en rond de projectlocatie. Rugstreeppad is een beschermde, maar langs de duinstrook van Noord-Holland een vrij algemeen voorkomende soort en plant zich voort in ondiepe sloten en vaak tijdelijke waterplassen en poelen/vijvers. Aangezien waterelementen ontbreken op en rond de projectlocatie, wordt niet verwacht dat de projectlocatie van belang is voor rugstreeppad. Echter is rugstreeppad een zogeheten pionierssoort, welke vrij grote afstanden kan afleggen om geschikte voortplantingswateren te bevolken. Gezien de situering ten opzichte van de duinen (overwinteringsgebied) is het mogelijk dat rugstreeppad gedurende de voor- en najaarstrek op het erf of omliggende bollenvelden wordt waargenomen.

Met uitzondering van enkele algemeen voorkomende amfibieën komen andere in de wet aangewezen beschermde amfibieën op basis van de huidige verspreidingsgegevens (Creemers & van Delft, 2009) niet voor in dit deel van Noord-Holland.

4. Resultaten gebiedsbescherming

De projectlocatie is gelegen in het Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Kennemerland en op 650 meter van het Natura 2000 gebied Noordhollands Duinreservaat. Hieronder wordt per onderdeel van de gebiedsbescherming de mogelijke externe effecten op het planvoornemen beschreven.

4.1 Natura 2000 gebieden

De projectlocatie ligt op circa 650 meter van het Natura 2000 gebied Noordhollands Duinreservaat, maar wordt hiervan gescheiden door intensieve agrarische graslanden, bollenvelden en de bebouwing van Noord-Bakkum. Gezien de afstand, de reeds aanwezige activiteiten en de ligging aan de oostzijde van Noord-Bakkum, wordt dan ook niet verwacht dat er directe negatieve effecten zijn te verwachten van de beoogde bouwactiviteiten zoals geluid, trillingen, licht, optische verstoring of mechanische effecten. Tevens vinden er met de voorgenomen nieuwbouw geen wijzigingen plaats met betrekking tot de (grond)waterhuishouding, waardoor van direct negatieve effecten geen sprake zal zijn.

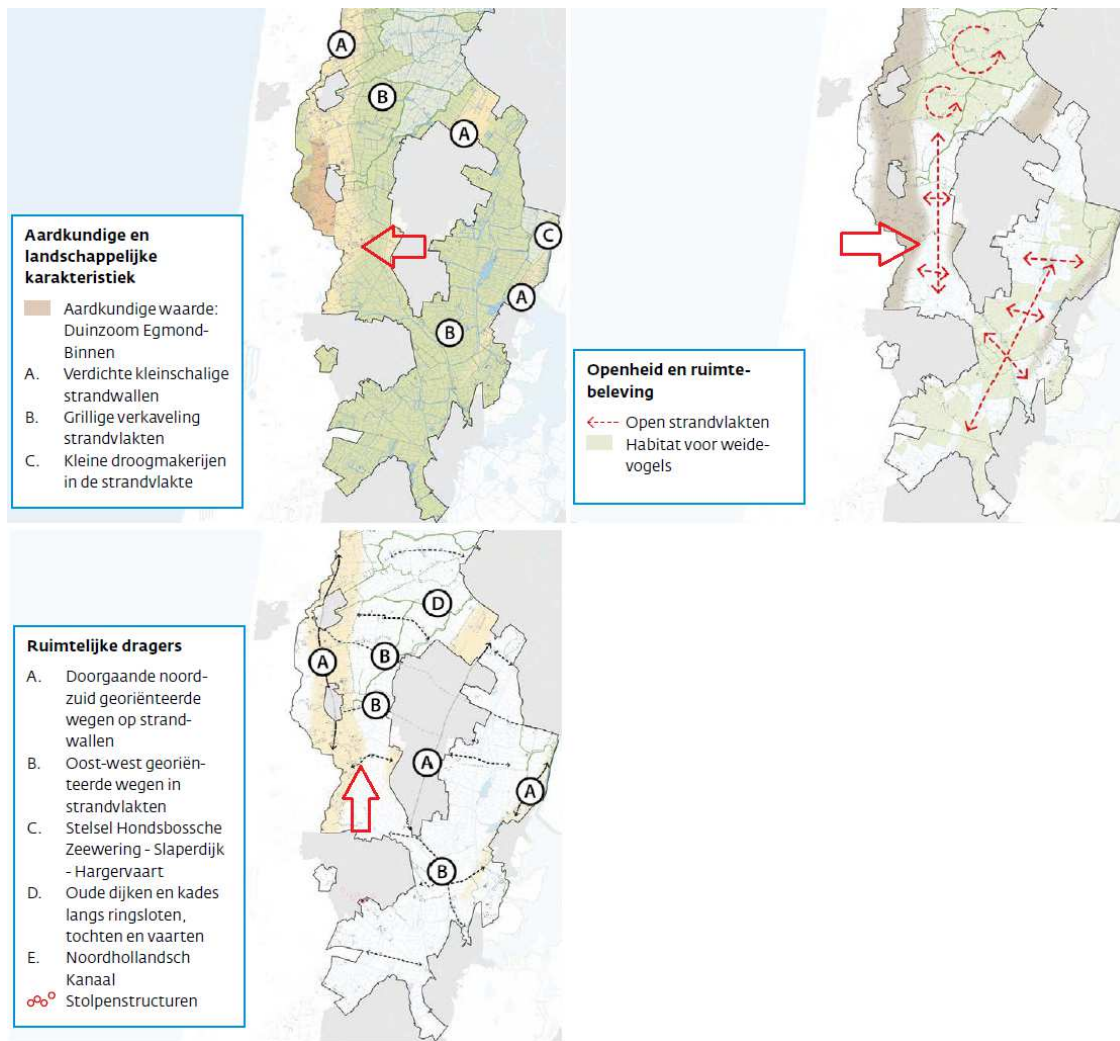
Echter is het mogelijk dat een negatief effect ontstaat door stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden in zowel de gebruiks- als realisatiefase van het project door een toename aan vrachtverkeer en zware machines voor zowel de als het agrarisch gebruik. Sinds de uitspraak van de Raad van State op 2 november 2022 dient middels een stikstofberekening te worden aangetoond dat er zowel tijdens de gebruiks- als realisatiefase geen sprake is van een extern effect op nabijgelegen Natura 2000 gebieden.

4.2 Bijzonder Provinciaal Landschap

De aanwijzing als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) betreffen gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn en niet vallen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De regelgeving met betrekking tot deze gebieden is vastgelegd in de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Holland (NH2020) en is beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De projectlocatie en directe omgeving is onderdeel van het Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Kennemerland.

In het BPL zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast.

Het BPL Noord-Kennemerland grenst aan de duinen van de Noordzeekust en bestaat uit een brede zone van langgerekte strandwallen en -vlakten. In de vlakten liggen zeer oude polders en enkele oude droogmakerijen. Het gebied heeft een bijzonder hoge cultuurhistorische- en landschappelijke waarde. Het maakt onderdeel uit van de kustvorming van Nederland, iets dat nog steeds goed afleesbaar is in het landschap. Minder zichtbaar maar ook aanwezig, zijn de invloeden van het Oer-IJ. Een bijzondere kwaliteit van het gebied is de sterke afwisseling tussen de openheid van de strandvlakten en de beslotenheid van de strandwallen en de duinzoom. Vanwege de landschappelijke kwaliteit en nabijheid van zee en duinen is het gebied een zeer gewaardeerde woonomgeving en in trek bij recreanten. De planlocatie ligt in het BPL Noord-Kennemerland en heeft betrekking op de kernkwaliteiten: “grillige verkaveling strandvlakten”, open strandvlakten en “oost-west georiënteerde wegen in strandvlakten”.

Figuur 8. Ligging van de planlocatie in het BPL met de landschappelijke karakteristiek van grillige verkaveling strandvlakten (B), open strandvlakten en "oost-west georiënteerde wegen in strandvlakten" (BPL Noord-Kennemerland).

➤ Grillige verkaveling strandvlakten, duinrellen, kreken en dijken

De strandvlakten hebben een grillige en onregelmatige verkaveling en een open karakter. Het verkavelingspatroon heeft een directe relatie met de ontstaansgeschiedenis van dit gebied en is grotendeels gaaf en herkenbaar. In de strandvlakten is sinds de late middeleeuwen de aanwezigheid van duinrellen, kreken (of dieën), dijken en het verkavelingspatroon veelal onveranderd gebleven. Dat maakt deze polders van hoge tot zeer hoge cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die de waterlopen, dijken of het kavelpatroon significant wijzigen, zijn in ieder geval een aantasting van de kernkwaliteit.

Het beoogde plan voorziet in de uitbreiding van de bouwkael naar het noorden. De huidige kavelscheiding bestaat uit een droge sloot of greppel, welke naar het noorden toe wordt verplaatst. Andere landschappelijke lijnen of kavelstructuren worden niet aangetast met het voorgenomen plan, waardoor er geen afbreuk wordt gedaan aan het landschappelijke karakter van het BPL. Van een significante aanpassing in het verkavelingspatroon of aantasting van duinrellen, kreken of dijken is geen sprake.

➤ Open strandvlakten

Aangaande de kernkwaliteiten “openheid & ruimtebeleving” ligt het plangebied aan de rand van een “open strandvlakte”. De strandvlakten zijn langgerekte zones van afwisselende breedte met een open landschap en vergezichten tussen de meer verdichte strandwallen. Er is over het algemeen slechts zeer verspreid bebouwing langs de ontsluitingswegen. In sommige delen is zelfs helemaal geen bebouwing aanwezig. De open strandvlaktes zorgen voor een mooi contrast met de meer besloten strandwallen en bieden zicht op het jonge duinlandschap.

Aangezien de uitbreiding wordt gerealiseerd op de plek waar reeds het bedrijf is gevestigd is er geen sprake van een significante aantasting van de openheid van het gebied. Daarbij is het bedrijf gevestigd aan de rand van het buurtschap Noord-Bakkum, waar een meer besloten situatie van erven en agrarische bedrijven aanwezig is. De voorgestane uitbreiding heeft dan ook geen significante verdichting door bebouwing in de strandvlakten tot gevolg en is er geen sprake van een aantasting van deze kernkwaliteit.

➤ Oost-west georiënteerde wegen in strandvlakten

Met betrekking tot de kernkwaliteit “ruimtelijke dragers” heeft de planlocatie betrekking op het aspect oost-west georiënteerde wegen in strandvlakten. De historische wegen met bebouwing op de strandwallen zijn belangrijke structurerende elementen. Met name het doorgaande karakter van de wegen en de afwisselende beleving van en uitzichten over het landschap zijn van waarde. De wegen in de strandvlakten zijn veelal van hoge cultuurhistorische en, in combinatie met de openheid eromheen, landschappelijke waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen bij het (historische) karakter van de weg of de beleving van de openheid of beslotenheid vanaf de weg verminderen zijn een aantasting van de kernkwaliteit. De Duinweg is een dergelijke oost-west georiënteerde weg, waar de planlocatie onderdeel van uitmaakt. In de huidige situatie is de planlocatie bebouwd en breidt naar het noorden toe uit, waardoor doorzichten vanaf de Duinweg niet worden aangetast. Hiermee past de voorgenomen ontwikkeling in het cultuurhistorische en landschappelijke aspect van de Duinweg. Door het huidige bedrijf aan de achterzijde (vanaf de duinweg gezien) uit te breiden, wordt het doorgaande karakter van de Duinweg met uitzichten over het landschap niet verder aangetast en is er geen sprake van een aantasting van de kernkwaliteit ruimtelijke dragers.

4.3 Overige aspecten gebiedsbescherming

De boogde plannen vinden verder niet plaats in of aan terreinen die zijn aangewezen als (onderdeel van) NNN, een natuurverbinding of andere beschermde reservaatgebieden.

5. Conclusies en advies

Hieronder worden de conclusies ten aanzien van de natuurbescherming onder de Omgevingswet verder beschreven. Per onderdeel van de natuurbescherming wordt hieronder besproken of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

5.1 Soortbescherming

Flora

Met betrekking tot de aanwezige flora zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen de projectlocatie. Aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2024*) en groeiplaatsomstandigheden van beschermde plantensoorten, is tevens het voorkomen van beschermde plantensoorten binnen de projectlocatie niet te verwachten.

Gezien de aanwezige terreintypen binnen de projectlocatie, is een nader onderzoek naar beschermde plantensoorten niet aan de orde. Een vergunningsaanvraag voor een mogelijke flora- en fauna-activiteit ten aanzien van beschermde plantensoorten is niet noodzakelijk.

Vogels

Op en aan de planlocatie zijn enkele algemeen voorkomende (broed)vogels aangetroffen dan wel te verwachten. Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de “specifieke zorgplicht” een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat storende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden.

Handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels (categorie 1 t/m 4) verstoren zijn eveneens niet toegestaan. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw worden gezien als een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Voor de verstoring van deze verblijfplaatsen en belangrijk leef- of foerageergebied is ook buiten het broedseizoen een ontheffing noodzakelijk.

Vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats of sporen die wijzen op hun aanwezigheid zijn niet aangetroffen op of rondom de projectlocatie. De aanwezige, uit te breiden bedrijfsgebouwen lieden door het gebruik van sandwichpanelen en glas (schuurkas) geen toegang voor vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Ook in de singel ten oosten van het bedrijf ontbreken mogelijke nestlocaties van roofvogels of (rans)uilen. Er zijn dan ook geen nesten of andere sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van andere vogelsoorten met vaste rust- of verblijfplaats (prooiresten, braakballen, ruiveren of uitwerpselen). Met de voorgenomen plannen worden er geen jaarrond beschermde rust- en verblijfplaatsen van vogels of hun functionele leefomgeving verstoord of verwijderd. Een nader onderzoek of een vergunningsaanvraag voor een mogelijke flora- en fauna-activiteit ten aanzien van vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats is niet noodzakelijk.

² In het kader van een flora en fauna-activiteit wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum.

Zoogdieren

Op de projectlocatie worden voornamelijk enkele algemeen voorkomende zoogdieren verwacht op of rond de projectlocatie. Met betrekking tot de bedoelde algemeen voorkomende soorten geldt binnen de provincie Noord-Holland een algehele vrijstelling bij een ruimtelijke ingreep en bestendig beheer. Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende)soorten geldt vanuit de "specifieke zorgplicht" dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. Dit houdt in dat dieren en hun functionele leefomgeving niet opzettelijk worden verstoord, gedood of gevangen.

Naar verwachting heeft de projectlocatie een beperkte functie in het leefgebied van marterachtigen zoals wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en boommarter. Ook voor eekhoorn zijn geen aanwijzingen gevonden (nesten in bomen) dat deze soort een vaste rust- en verblijfplaats heeft in de singel of directe omgeving van het erf. De singel aan de oostzijde van de projectlocatie blijft voor het overgrote deel gehandhaafd en wordt naar het noorden toe uitgebreid met een bomenrij. Aan de noordzijde van de nieuwe schuurkassen zal een nieuwe singel worden aangeplant, waarmee er geen sprake is van een aantasting van het leefgebied van (kleine) marterachtigen. Van marterachtigen of eekhoorn wordt tevens niet verwacht dat de bebouwing onderdeel uitmaakt van het leefgebied, een nader onderzoek naar deze soorten niet noodzakelijk.

Gezien de ligging en het gebruik van het plangebied wordt niet verwacht dat andere, zwaar beschermde (grondgebonden) zoogdiersoorten voorkomen op de projectlocatie. Een nader onderzoek of een vergunningsaanvraag voor een mogelijke flora- en fauna-activiteit ten aanzien van zwaar beschermde (grondgebonden) zoogdieren is niet noodzakelijk.

Tevens wordt niet verwacht dat het erf van groot belang is voor vleermuizen. De huidige bedrijfsgebouwen zijn vanwege het gebruik van sandwichplaten en glas (schuurkas) niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Andere gebouwen of bomen met mogelijkheden voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aanwezig aan de oost- en noordzijde van het bedrijf waar de uitbreidingen zullen plaatsvinden.

De begroeiing op het erf vormt tevens geen doorlopende lijnvormige groenstructuur met andere groenelementen in de omgeving, waardoor niet wordt verwacht dat het erf onderdeel uitmaakt van een vliegroute of belangrijk foerageergebied voor vleermuizen. In verband met de voorgenomen uitbreidingen is een nader onderzoek vleermuizen of een vergunningsaanvraag voor een mogelijke flora- en fauna-activiteit ten aanzien van vleermuizen niet aan de orde.

Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd worden op basis van de aanwezige terreintypen en het ontbreken van geschikt leefgebied voor deze soorten, niet verwacht binnen de projectlocatie. Nader onderzoek naar het voorkomen van andere beschermde soorten is dan ook niet noodzakelijk.

Echter kunnen veranderingen in de situatie binnen het plangebied of in de planvorming altijd leiden tot andere inzichten en daarmee tot wijziging van deze conclusies. Mogelijk kunnen gedurende het planproces of de werkzaamheden zich nieuwe soorten gaan vestigen. Bij constatering van een beschermde soort tijdens de voorgenomen activiteiten blijft het alsnog noodzaak om maatregelen te nemen of ontheffing aan te vragen voor deze soort(en). Zo is aan de hand recente verspreidingsgegevens bekend dat de beschermde rugstreeppad voorkomt in de omgeving van de projectlocatie is gelegen. De rugstreeppad is een zogeheten pionierssoort die in korte tijd geschikt leefgebied (open zandgrond met tijdelijke (voortplantings)wateren) kan bevolken. Een bouwterrein in ontwikkeling kan aan deze voorwaarden voldoen. Bij het aantreffen van rugstreeppad op het bouwterrein, kan het nodig alsnog nodig zijn om een vergunning voor een flora en fauna-activiteit zoals bedoeld in de Omgevingswet aan te vragen Om te voorkomen dat rugstreeppad in de voortplantingsperiode (april t/m juli/augustus) het bouwterrein aandoet, dient de

aanbeveling om de bouwlocatie gedurende de actieve periode van rugstreeppad (eind maart t/m half oktober) af te schermen met een amfibiescherf. Door het bouwterrein af te schermen wordt voorkomen dat de soort zich op het bouwterrein vestigt of dat dieren zich ingraven (overdag). Met het toepassen van een amfibiescherf kan er geen sprake zijn van een overtredingen in het kader van een flora en fauna-activiteit ten aanzien van rugstreeppad zoals bedoelt in de Omgevingswet. Een nader onderzoek of een vergunningsaanvraag voor een flora en fauna-activiteit met betrekking tot rugstreeppad is bij het toepassen van een amfibiescherf en eventuele ecologische begeleiding (bij plaatsing in de voortplantingsperiode) in dit geval niet noodzakelijk.

5.2 Gebiedsbescherming

Met betrekking tot het Natura 2000 gebied Noordhollandsch Duinreservaat en de ligging in een Bijzonder Provinciaal Landschap, kan worden geconcludeerd dat er mogelijk negatieve effecten zijn te verwachten van de bedrijfsuitbreiding aan de Duinweg 13 te Castricum. Hieronder is per onderdeel van de gebiedsbescherming de effectbepaling verder uitgewerkt.

Natura 2000 gebieden

Gezien de ligging van de projectlocatie tussen en ten oosten van de bestaande bebouwing en agrarische bedrijven van en rond Noord-Bakkum, de relatief kleinschalige aard van de plannen bij een bestaand bedrijf en de minimale afstand van circa 650 meter tot het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied Noordhollands Duinreservaat, zijn er met uitzondering van een stikstofdepositie geen negatieve effecten te verwachten op het Natura 2000 gebieden.

Ten behoeve van de realisatie van het beschreven planvoornemen dient dan ook een stikstofdepositie-analyse te worden uitgevoerd voor zowel de bouw- als de gebruiksfase. Aan de hand van de stikstofberekening in Aerius zal moeten blijken of de voorgenomen plannen, inclusief de bouwfase, een effect hebben op de stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden en of er een vergunning noodzakelijk is voor een Natura2000 activiteit in het kader van de Omgevingswet.

Toetsing BPL

In verband met de ligging van de planlocatie nabij Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Kennemerland is de voorgestane ontwikkeling aan de Duinweg 13 te Castricum alleen toegestaan als de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast. Op basis van de beoordeling aan de kernkwaliteiten zoals weergegeven in paragraaf 4.3 kan worden beoordeeld dat deze niet worden aangetast door de voorgenomen planontwikkeling. Ook de ligging van de projectlocatie aan een open strandvlakte en een oost-west georiënteerde weg, zal vanwege de bestaande situatie van het huidig erf te Noord-Bakkum niet leiden tot een aantasting van de kernkwaliteiten “aardkundige en landschappelijke karakteristiek”, “openheid en ruimtebeleving” en de “ruimtelijke dragers”. Aan de hand hiervan kan worden geconcludeerd dat de aanwijzing van het plangebied als BPL de haalbaarheid van het planvoornemen niet in de weg staat.

Overige onderdelen gebiedsbescherming

De werkzaamheden vinden niet plaats in terreinen die zijn aangewezen als NNN of een natuurverbinding. Een nadere of uitgebreide toetsing ten aanzien van de overige onderdelen van de gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet aan de orde.

5.3 Houtopstanden

Met de voorgestane uitbreiding van het bedrijf aan de Duinweg 13 te Castricum zal er uitsluitend sprake zijn van het verwijderen van een deel van de erfbeplanting. Hiermee is er geen sprake van het verwijderen van een beschermde houtopstand. Een nadere toetsing, uitwerking of kapmelding ten aanzien van beschermde houtopstanden zoals bedoeld in de Omgevingswet is niet aan de orde.
Uiteraard blijft wel de gemeentelijke boomverordening van kracht.

Literatuurlijst

- Roos R., 2009, Duinen en mensen Kennemerland, Stichting NatuurMedia i.s.m. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, Amsterdam
- Provincie Noord-Holland, *Noordhollands Duinreservaat (N4)*; NNN-document
- Provincie Noord-Holland, Bijzonder Provinciaals Landschap *Noord-Kennemerland*
- BIJ12, februari 2021, *Kennisdocument huismus – Passer domesticus*, versie 2.1, Utrecht
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009, *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9*, Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden
- Broekhuizen, S., Hoekstra K., Thissen J.B.M., Canters K.J., Buys J.C. (redactie), 2016, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren Natuur van Nederland 12*, Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden
- Kapteyn K., 1995, *Vleermuizen in het landschap over hun ecologie, gedrag en verspreiding*, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, *Vleermuisprotocol 2021*, 1 januari 2021.
- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., van Swaay C., Wynhoff I., De Vlinderstichting, 2006, *De Dagvlinders van Nederland (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*, *Nederlandse fauna 7*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002, *De Nederlandse libellen (Odonata)*, *Nederlandse fauna 4*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 28 oktober 2016, *Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming)*, Staatscourant Nr.55791
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 19 januari 2016, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
- Ministerie van Economische zaken, 3 december 2016, *Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, StainessMedia.com
- Provinciale Staten van Noord-Holland, *Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van tot vaststelling van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland*, Haarlem
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.telmeel.nl
- www.noord-holland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

Bijlage 1. Natuurbescherming onder de Omgevingswet

Inleiding

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en omvat alle regels met betrekking tot alle activiteiten in de fysieke leefomgeving. De (voormalige) Wet Natuurbescherming (2017- 2024) is hierbij een onderdeel geworden van de Omgevingswet.

De Omgevingswet is opgezet om alle regels voor de fysieke leefomgeving te bundelen en op een gestructureerde manier te regelen. De wet bundelt 26 wetten die gaan over regels met betrekking tot onder andere bouwwerken, infrastructuur, water(systemen), bodem, lucht, cultureel erfgoed, werelderfgoed, landschap en natuur. Het doel van de wet is een vereenvoudiging van de regels voor de fysieke leefomgeving en een duurzame ontwikkeling, met bescherming en verbetering van het leefmilieu. In de Omgevingswet staan de basisregels, waaronder doelen van de wet, een algemene zorgplicht, een algemene bevoegdheidsverdeling, een algemene vergunningsplicht voor activiteiten in de fysieke leefomgeving, instructieregels, taken en verantwoordelijkheden van bevoegde gezagen en regels van zogeheten kerninstrumenten.

De Omgevingswet (23 maart 2016) is gepubliceerd op 26 april 2016 in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden Nr. 156, jaargang 2016 en voor het “aanvullingsspoor natuur” aangevuld op 8 juli 2020 (Aanvullingswet natuur Omgevingswet, publicatie 4 september 2020, Staatsblad 2020 / Nr. 310), 16 december 2020 (Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, publicatie 21 januari 2021, Staatsblad 2021 / Nr. 22) en 9 juni 2021 (Aanvullingsregeling natuur Omgevingswet, publicatie 16 juni 2021, Staatscourant 2021 / Nr. 31421). In de wet is het behoud van de biologische diversiteit, een duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan en de instandhouding van de natuurlijke habitats (*richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992*) en de wilde flora en fauna (*PbEG 1992, L206*), het behoud van de vogelstand (*richtlijn 2009/147/EG, 30 november 2009; PbEU 2010, L20*) en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving geregeld. Het aanvullingsspoor natuur zorgt voor de integratie van de regelgeving over natuur en flora & fauna in de Omgevingswet; en gaan over:

- het beschermen en ontwikkelen van natuur, en het behoud en herstel van de biologische diversiteit
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur voor maatschappelijke functies
- het verzekeren van een samenhangend beleid voor het behoud en beheer van waardevolle landschappen

Dit om hun bijdrage aan de biologische diversiteit, hun cultuurhistorische betekenis en voor maatschappelijke functies.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming in de Omgevingswet bestaat uit een beschermingsregime voor Natura 2000 gebieden, regels voor de aanwijzing en bescherming van het Natuurnetwerk Nederland en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

Natura 2000-activiteiten

Gebieden die zijn aangewezen als Speciale Beschermingszones conform de Europese Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn betreffende de zogeheten Natura 2000-gebieden. In Nederland zijn 164 Natura 2000-gebieden vastgesteld. Per Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en/of vogelrichtlijnsoorten vastgesteld en opgenomen in het aanwijzingsbesluit. De oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen, dan wel de omvang en kwaliteit van de populatie van soorten en de maatregelen om de doelstellingen te realiseren, moeten worden uitgewerkt in een beheerplan, dat iedere 6 jaar geactualiseerd wordt.

Een activiteit of project dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een Natura 2000 gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000 gebied, betreffen een Natura 2000-activiteit (art. 1.1). Een Natura 2000-activiteit is vergunningsplichtig (art. 5.1, lid 1), tenzij er sprake is van een “vergunningsvrij geval” Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, (significant) nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is verplicht deze handelingen

achterwege te laten of te beperken dan wel te verzachten (middels mitigerende maatregelen). Dit is vastgelegd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) middels de specifieke zorgplicht.

➤ *Specifieke Zorgplicht*

Er moet “op voorhand” worden nagegaan of nadelige gevolgen, op grond van objectieve gegevens, verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, 2^e lid, d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, 2^e lid, f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de activiteiten van deze maatregelen worden gemonitord.

Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit. Echter blijft de specifieke zorgplicht te allen tijde van toepassing; voor Natura 2000-activiteiten, maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd of activiteiten die geen kans hebben op een significant gevolg.

➤ *Cumulatie*

Door een combinatie van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden, de zogeheten *cumulatieve effecten*. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

➤ *Stikstofdepositie*

Met betrekking tot de bepaling van mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van de depositie van stikstof, is er met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aerius Calculator (artikel 4.15). Onder de Omgevingswet wordt het “Programma stikstofreductie en natuurverbetering” voortgezet en is de mogelijkheid opgenomen voor vergunningverlening voor Natura 2000-activiteiten met een stikstofdepositie op basis van stikstofdepositieruimte volgens een register (huidig stikstofregistratiesysteem (SSRS)).

Programma stikstofreductie en natuurverbetering

Voor de bouwsector is het van belang dat door inwerkingtreding van de Omgevingswet ook het tweede deel van de Programma stikstofreductie en natuurverbetering het bijbehorende Besluit in werking treedt, dat onder meer toeziet op een emissiereductieplicht. Deze plicht is uitgewerkt in artikel 7.19a van het “Besluit bouwwerken leefomgeving” en houdt in dat bij het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden, adequate maatregelen worden getroffen om de emissie van stikstofverbindingen naar de lucht te beperken.

Volgens de toelichting van het hiervoor aangegeven besluit moeten initiatiefnemers informatie aanleveren over de maatregelen die bij een concreet project getroffen worden bij het indienen van een sloopmelding aan het bevoegd gezag. Indien er voor de bouwactiviteit een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd, moet deze informatie bij de aanvraag gevoegd worden. Voor de invulling van de emissiereductieplicht en het treffen van adequate maatregelen is er een programma Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) opgesteld.

Natuurnetwerk Nederland

De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening, conform art. 2.44, lid 4 van de Omgevingswet en art. 7.6, 1e lid Besluit kwaliteit leefomgeving. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en artikel 7.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten. Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

➤ *Wezenlijke kenmerken en waarden*

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld in de Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Besluit kwaliteit leefomgeving. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het

ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. De definitie van de wezenlijke kenmerken en waarden worden per provincie bepaald.

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, 2e lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies. Hierin is opgenomen dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden. Binnen het natuurnetwerk zijn activiteiten mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, mits deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven. Een deel van de nieuwe Omgevingsverordeningen van provincies zijn (vooralsnog) beleidsneutraal en dienen te worden getoetst aan de hand van de ADC-criteria, en kan per provincie verschillen.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het Rijk kan op basis van art. 2.44, lid 2 Omgevingswet zogeheten bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De bijzondere nationale natuurgebieden kunnen worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld als het gaat om compensatie voor handelingen die leiden tot een significant gevolg of als het gaat om gebieden die nodig zijn om de doelstellingen van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn te bereiken. Daarnaast kan het Rijk ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen als de bescherming van het gebied nodig is voor de instandhouding of herstel van biotopen en leefgebieden van in Nederland van nature in het wild voorkomende soorten genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn of Bijlage I, II, IV of V van de Habitatrichtlijn. In die gevallen bevat het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelstellingen. Voor de bescherming van bijzondere nationale natuurgebieden geldt, naast een mogelijke toegangsbeperking, de specifieke zorgplicht zoals genoemd in art. 11.6 Besluit activiteiten leefomgeving.

De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 van de Omgevingswet). De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening van de desbetreffende provincie. De juridische bescherming hiervan kan per provincie verschillen van een predicaat tot het hanteren een soort ADC-criteria.

Soortbescherming (flora en fauna-activiteit)

De soortbescherming in de Omgevingswet bestaat uit een beschermingsregime voor alle van nature in het wild levende dieren en planten. Een activiteit die een mogelijk gevolg heeft voor één van nature in het wild levend dier of plant, ongeacht of deze soort beschermd is volgens de Omgevingswet, betreft een zogeheten flora en fauna-activiteit.

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 (specifieke zorgplicht), art. 11.28 (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen) uit het Besluit activiteiten leefomgeving. De paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 hebben alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten. De artikelen 11.27 en 11.28 hebben ook betrekking op niet-beschermde soorten.

De soortenbeschermingsregimes

De soortbescherming binnen de Omgevingswet (paragraaf 11.2.2 t/m 11.2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving) kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Elk van deze regimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en welk schadelijk handelen leidt tot een vergunningsplicht.

Binnen de soortbescherming zijn ruim 700 vogelsoorten en 230 overige Europese en nationale soorten beschermd. Het gaat hierbij om de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- 80 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen

- alle van nature in Nederland in het wild levende vogels
- alle vleermuizen (22) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- 39 terrestrische zoogdieren en 7 marine zoogdieren
- alle amfibieën (16) en reptielen (7) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- een beperkt aantal soorten vissen (8), en schaal- en schelpdieren (3)
- bepaalde soorten insecten zoals vlinders (27), libellen (16) en kevers(6)

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn per beschermingsregime de schadelijke handelingen opgenomen.

➤ *Schadelijke handelingen Vogelrichtlijn (art. 11.37 Besluit activiteiten leefomgeving)*

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten zijn beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten. Op alle vogels zijn schadelijke handelingen zoals bedoeld in artikel 11.37 van Besluit activiteiten leefomgeving niet toegestaan en betreffen:

- het opzettelijk te doden of te vangen van van natura in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn
- het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels
- het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels
- het opzettelijk storen van vogels
- het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Voor de verstoring van broedende vogels en vogelnesten wordt geen vergunning of vrijstelling verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. De jaarrond beschermde nestlocaties zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor de overige vogelsoorten geldt dat (opzettelijke) verstoring van broedende dieren een schadelijk handeling betreft. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum.

➤ *Schadelijke handelingen Habitatrichtlijnsoorten*

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn

bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten zijn schadelijke handelingen zoals bedoelt in artikel 11.46 van Besluit activiteiten leefomgeving niet toegestaan en betreffen:

- het in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk¹ doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren
- het opzettelijk verstoren van dieren
- het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (bijlage IV), het Verdrag van Bern (Bijlage I en II) of het Verdrag van Bonn (Bijlage I) kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

➤ Beschermingsregime “andere soorten”

Dit betreffen “andere” soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in bijlage IX, onder A (fauna) en B (flora), van artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het betreft een limitatieve lijst van soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het beschermingsregime voor deze ‘nationale’ beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Schadelijke handelingen t.a.v. deze soorten betreffen:

- het opzettelijk doden of vangen van dieren
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens geldt het niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Voor de ‘andere’ (nationaal) beschermde soorten kan een vergunning of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

¹ Niet-opzettelijke schadelijke handelingen zijn conform het “opzetvereiste” niet verboden. Daarbij is echter van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: “Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...”.

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven beschreven;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

➤ *Mitigatie en compensatie*

Negatieve effecten en daarmee een vergunningsaanvraag kunnen worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (=verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Indien maatregelen worden getroffen waarbij negatieve effecten kunnen worden voorkomen, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Voorbeelden van mitigerende maatregelen die een overtreding kunnen voorkomen zijn:

- het aanpassen van de werkvolgorde of uitvoeringsperiode
- het gebruik maken van andere werkapparatuur
- of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd

Maatregelen die de effecten op de plek van handeling herstellen, zijn mitigerend van aard; maatregelen die de effecten voor de populatie opheffen door herstel of verbetering op een andere plek zijn compenserend van aard. In de soortenbescherming wordt, in tegenstelling tot de gebiedenbescherming, geen scherp onderscheid gemaakt tussen mitigerende en compenserende maatregelen. Belangrijk is dat de staat van instandhouding gegarandeerd wordt. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat er schadelijke handelingen worden verricht, is een vergunning noodzakelijk

➤ *Vrijstelling*

Onder de Omgevingswet is het niet altijd een vergunning nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk, waaronder:

- In een programma aangewezen flora en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan);
- In een omgevingsverordening aangewezen flora en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie vrijgestelde soorten en handelingen);
- In een ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de Minister voor Natuur & Stikstof vrijgestelde soorten en handelingen. In artikel 4.31 van de Omgevingsregeling zijn de flora en fauna-activiteiten genoemd en in artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen als vergunningsvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VII c van de Omgevingsregeling);
- Flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode.

Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming Houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit tevoren te worden gemeld/aangevraagd en is de initiatiefnemer verplicht om hetzelfde areaal te herplanteren². De aanvraag dient als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Tevens is mogelijk om de aanvraag separaat bij de provincie in te dienen. De provincie bepaalt welke gegevens bij een aanvraag/melding moeten worden aangeleverd.

Beoordelingsregels vrijstelling of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Omgevingswet ligt, met uitzondering van projecten van nationaal belang, veelal bij Gedeputeerde Staten. Bij enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (art. 4.6 Omgevingsbesluit) is de provincie het bevoegd gezag.

Een vrijstelling of vergunning kan alleen worden verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels die staan uitgewerkt in paragraaf 8.6.2 Besluit kwaliteit leefomgeving. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74 j t/m l), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

- of er geen andere bevredigende oplossing is, Indien door een handeling of activiteit verbodsbepalingen overtreden worden, moet door de initiatiefnemer worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing(en) is, waardoor de verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden. Bij andere oplossingen kan gedacht worden aan alternatieve locaties, een ander ontwerp of inrichting van het plan, of een andere uitvoering van de handelingen.
- de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang, en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de aangevraagde soort.

Bij de beoordeling of afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding mogen mitigerende en compenserende maatregelen betrokken worden. Uiteindelijk mag het verlenen van de ontheffing geen negatief effect hebben op het voorkomen van de soort. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Wettelijk verschilt het toetsingscriterium voor vogels van dat voor overige Europees en nationaal beschermde soorten. Europese jurisprudentie maakt echter duidelijk dat bij afwijkingen onder de Vogelrichtlijn ook gekeken moet worden naar de staat van instandhouding van de populatie vogels. De staat van instandhouding van lokale populaties is meestal niet bekend. De status van de lokale populatie kan afwijken van de landelijke staat van instandhouding of landelijke trend. Hoe minder gunstig de trend en/of staat van instandhouding, des te strenger moet de beoordeling zijn of er toestemming voor de ontheffing kan worden verleend. Bij deze beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve effecten, dus ook met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van de soort.

Daarnaast dient er met betrekking tot vrijstellingen voor soorten ook voldaan te worden aan de begrenziingsregels voor aanwijzing vergunningsvrije gevallen en de vrijstellingsregels voor aangewezen gedragscodes die staan beschreven in het Besluit activiteit leefomgeving.

De Minister voor Natuur & Stikstof is het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit of een flora en fauna-activiteit van nationaal belang (art. 4.12 Omgevingsbesluit). In art. 4.12, lid 2 van het Omgevingsbesluit zijn de activiteiten van nationaal belang aangewezen. Het betreft onder meer wegen, hoofdspoorwegen, wateren en primaire waterkeringen die worden beheerd door het Rijk (o.a. Rijkswaterstaat en Pro-rail), militaire terreinen en militaire luchthavens, luchthavens van nationale betekenis (o.a. Schiphol), het

² De herplantplicht vervalt voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

hoofdgastransportnet, hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV, kustverdediging, het delven van delfstoffen, etc.

Voor zover de activiteiten niet zijn aangewezen als activiteiten van nationaal belang, dan is Gedeputeerde Staten van de provincie het bevoegd gezag om te beslissen op enkel- en meervoudige aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit (art. 4.6 Omgevingsbesluit). Bij het indienen van een meervoudige aanvraag voor een omgevingsvergunning voor meerdere activiteiten, waaronder een Natura 2000-activiteit, ligt de bevoegdheidsverdeling anders. In de praktijk is dan veelal de gemeente het bevoegd gezag. De gemeente is dan verplicht om een verzoek tot advies en instemming te vragen aan GS of het ministerie van Natuur & Stikstof (artikel 12 4.25, resp. art. 4.12 en 4.13 van het Omgevingsbesluit). GS of de Minister voor N&S wordt dan het adviesorgaan. Deze moet binnen 4 weken besluiten op het verzoek (art. 16.18 Omgevingswet). Het adviesorgaan dat instemming heeft verleend, heeft een mede-handhavingsbevoegdheid voor het deel waar zij mee is ingestemd (art. 13.3 Omgevingsbesluit). Het adviesorgaan dat de instemming heeft verleend, kan daarnaast het bevoegd gezag verplichten de omgevingsvergunning te wijzigen of in te trekken (art. 5.41 Omgevingswet).

De term 'Natura 2000-activiteit' geldt alléén voor projecten! Voor plannen is er een ander afwegingskader dat, hoewel vergelijkbaar met een Natura 2000-activiteit, elders in het stelsel Omgevingswet is verankerd dan met betrekking tot projecten. Een plan mag worden vastgesteld als uit een Passende Beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid van de Omgevingswet, de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten (art. 10.24 Besluit kwaliteit leefomgeving). Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan het plan alleen worden vastgesteld als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 10.24, lid 2 en 3 Besluit kwaliteit leefomgeving).

Art. 16.64 van de Omgevingswet bepaald dat de algemene beslistermijn voor een omgevingsvergunningaanvraag 8 weken bedraagt (enkelvoudige aanvraag), of 12 weken (meervoudige aanvraag). De eenmalige verlengingstermijn is (ten hoogste) 6 weken. Echter, met betrekking tot de vergunningsaanvraag voor Natura 2000-activiteiten is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV-procedure) van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4) van toepassing (art. 10.24, lid 1, onder j van het Omgevingsbesluit). Dan geldt een beslistermijn van 26 weken.